

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Інститут гідротехнічного будівництва та цивільної інженерії

Кафедра машинобудування

СИЛАБУС
ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ – ОК28
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКА ТА ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ
ПІДПРИЄМСТВА

Освітній рівень	перший (бакалаврський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	27	Транспорт
Спеціальність	275	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
Освітня програма	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)	
Обсяг дисципліни	5,0 кредитів ECTS (150 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	Розрахунково-графічна робота	
Форми семестрового контролю	Іспит	

Викладач: Соколюк Катерина Юріївна, к.е.н., викладач кафедри машинобудування, katya.sokoluk@meta.ua.

В процесі вивчення даної дисципліни здобувачі вищої освіти **ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ОСНОВНИМИ ПОНЯТТЯМИ ЕКОНОМІКИ ТА НАВЧАЮТЬСЯ ПЛАНУВАТИ РОБОТУ ПІДПРИЄМСТВА ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ.**

Наприклад: Вміння розробляти виробничу програму автомобільного транспорту, планувати склад та структуру основних і оборотних засобів, чисельність персоналу.

Передумовами для вивчення дисципліни «Економіка та планування роботи підприємства» є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: «Транспортні засоби»; «Транспортні системи»; «Вантажні перевезення»; «Основи теорії транспортних процесів і систем».

Програмні результати навчання:

ПРН-3. Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому, для професійної діяльності, рівні.

ПРН-5. Застосовувати, використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології для розв’язання практичних завдань з організації перевезень та проектування транспортних технологій.

ПРН-6. Досліджувати транспортні процеси, експериментувати, аналізувати та оцінювати параметри транспортних систем та технологій.

ПРН-7. Формулювати, модифікувати, розробляти нові ідеї з удосконалення транспортних технологій.

ПРН-8. Розробляти, проектувати, управляти проектами у сфері транспортних систем та технологій.

ПРН-19. Пояснювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» здобувачі вищої освіти:

повинні знати:

- види підприємств, їх організаційно-правові форми; зовнішнє середовище господарювання підприємств;
- структуру та управління підприємством; економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікацію;
- персонал підприємства, продуктивність і оплату праці;
- капітал та інвестиції підприємства;
- організацію виробництва і забезпечення якості продукції;
- витрати на виробництво та реалізацію продукції;
- фінансово-економічні результати діяльності підприємства;

повинні вміти:

- аналізувати основні положення концепції сучасного планування та організації діяльності підприємства;

- визначати раціональну структуру персоналу на підприємстві;
- розробляти кадрову політику і систему управління персоналом;
- оцінювати ефективність реальних інвестицій, здійснювати вибір інвестиційних проектів;
- розраховувати виробничу потужність підприємства, собівартість продукції та витрати операційної діяльності;
- складати кошторис витрат;
- визначати ціни на продукцію, розробляти заходи щодо їх підвищення показників прибутку і рентабельності; оцінювати рівень економічної безпеки підприємства.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назви тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
1	Підприємство як суб'єкт господарювання. Особливості підприємницької діяльності в транспортній галузі.	2	–	–	8
2	Підприємництво і ринок. Маркетингова концепція управління транспортним підприємством.	2	–	–	8
3, 4, 5	Планування діяльності підприємства. Бізнес-план.	6	6	–	8
6, 7	Виробнича програма підприємств	4	4	–	8
8, 9	Планування та використання необоротних активів підприємства	4	6	–	8
10, 11	Планування та використання оборотних активів підприємства	4	6	–	8

№ з/п	Назви тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
12, 13	Персонал підприємства та оцінка його продуктивності.	4	6	–	8
14, 15	Оплата та мотивація праці персоналу підприємства	4	–	–	8
16, 17, 18	Витрати підприємства та формування собівартості продукції/послуг. Ціноутворення та фінансовий результат.	6	6	–	7
19, 20	Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства	4	4	–	7
	Всього	40	32	–	78

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «іспиту» за навчальною дисципліною «Економіка та планування роботи підприємства» складає 60 та 100 балів відповідно, і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Розрахунково-графічна робота	1	10	20
Практичні роботи (виконання та захист)	7	7	21
Аудиторна контрольна робота	1	13	19
Контроль знань:			
Підсумковий (семестровий) контроль знань – іспит	1	30	40
Разом		60	100

З дисципліни передбачено виконання к розрахунково-графічної роботи в четвертому семестрі.

Розрахунково-графічна робота. Навчальним планом передбачено виконання розрахунково-графічної роботи з дисципліни «Економіка та планування роботи підприємства». Зміст роботи пов'язаний із закріпленням теоретичних питань програми дисципліни «Економіка та планування роботи підприємства».

Етапи виконання розрахунково-графічної роботи:

1. Економічні показники роботи підприємства до впровадження заходів;
2. Економічні показники роботи підприємства після впровадження заходів;
3. Розрахунок економічної ефективності роботи;
4. Висновки

Методичні рекомендації до виконання розрахунково-графічної роботи наведені в [3].

Два рази за семестр проводяться експрес контроль знань – **стандартизовані тести** (20 тестових питань), наприклад:

1. Дайте визначення поняття “підприємство”:

а) підприємство – це самостійний суб'єкт господарювання, який функціонує з метою реалізації продукції;

б) підприємство – це організаційно відокремлена первинна ланка сфери народного господарства, яка виконує роботу або надає платні послуги;

в) підприємство – це самостійний суб'єкт господарювання, який здійснює свою діяльність з метою одержання продукції;

г) підприємство – це економічно самостійна первинна ланка сфери народного господарства, місія якої полягає у виробництві продукції.

2. Які важелі використовує держава при регулюванні ринкових відносин?

а) біржову діяльність, маркетинг;

б) зовнішньоекономічну діяльність, вивчення попиту і пропозицій;

в) державні програми, системи оподаткування, фінансово-кредитну і банківську, законодавство про працю, цінові обмеження, антимонопольні заходи, амортизаційну політику;

г) директивне управління виробничою і фінансовою діяльністю підприємств, монополізація виробництва, мінімальні умови для конкуренції.

Підсумковий контроль знань проводиться у вигляді письмового іспиту. Завдання іспиту складається з двох теоретичних та одного практичного питання по тематиці навчальної дисципліни.

Перелік питань до іспиту:

1. Підприємство, основні напрями його діяльності та функції.

2. Структура та економічний потенціал підприємства.
 3. Підприємство автомобільного транспорту як суб'єкт економічних відносин.
 4. Правові основи функціонування підприємств автомобільного транспорту в Україні.
 5. Класифікація підприємств автомобільного транспорту.
 6. Види і організаційно-правові форми об'єднань підприємств автомобільного транспорту.
 7. Управління підприємствами автомобільного транспорту. Сучасна концепція маркетингу та її застосування на підприємстві.
 8. Сутність і цілі планування. Система планів підприємства.
 9. Планування і бюджетування. Виробнича програма підприємства.
 10. Продукція підприємств автомобільного транспорту та її особливості.
 11. Ринкове середовище та його вплив на господарську діяльність підприємства.
 12. Планування обсягів автотранспортної продукції.
 13. Бізнес-план підприємства: сутність, функції, основні розділи, порядок (етапи) розроблення.
 14. Визначення оптимального обсягу транспортної продукції підприємств автомобільного транспорту.
 15. Планування виробничої програми технічного обслуговування та ремонту рухомого складу.
 16. Урахування ризиків при плануванні виробничої програми підприємств.
 17. Основні засоби підприємства: сутність, структура, види.
 18. Облік і оцінювання основних засобів підприємства.
 19. Знос і амортизація основних засобів підприємства.
 20. Показники ефективності використання основних засобів підприємства.
- Поняття та види нематеріальних ресурсів.
21. Оцінювання нематеріальних активів підприємства.
 22. Амортизація нематеріальних активів підприємства.
 23. Правовий захист та ефективність використання нематеріальних активів підприємства.
 24. Поняття та джерела формування оборотних коштів підприємства.
 25. Склад і структура оборотних фондів підприємства.
 26. Нормування витрат матеріальних ресурсів.
 27. Система забезпечення підприємства матеріально-технічними ресурсами.
 28. Оцінювання та основні напрями поліпшення використання оборотних фондів підприємства.

29. Показники та шляхи ефективного використання оборотних коштів підприємства.
30. Особливості управління оборотними коштами на підприємствах автомобільного транспорту.
31. Склад і структура оборотних коштів на підприємствах автомобільного транспорту.
32. Кругообіг оборотних коштів на підприємствах автомобільного транспорту.
33. Нормування оборотних фондів на підприємствах автомобільного транспорту.
34. Характеристика та планування чисельності персоналу підприємства.
35. Планування продуктивності праці персоналу підприємства
36. Кадрова політика підприємства.
37. Особливості управління персоналом на підприємствах автомобільного транспорту.
38. Характеристика та планування чисельності персоналу.
39. Планування продуктивності праці персоналу.
40. Сутність, види та функції заробітної плати.
41. Тарифна система оплати праці персоналу підприємства.
42. Форми та системи оплати праці персоналу.
43. Оплата праці керівників, спеціалістів і службовців.
44. Планування фонду оплати праці персоналу підприємства.
45. Особливості оплати праці персоналу підприємств автомобільного транспорту.
46. Оплата праці водіїв вантажних автомобілів.
47. Оплата праці водіїв автобусів.
48. Оплата праці водіїв таксі.
49. Оплата праці кондукторів.
50. Оплата праці ремонтних і допоміжних робітників.
51. Оплата праці керівників, інженерно-технічних працівників і службовців на підприємствах автомобільного транспорту.
52. Мотивація праці персоналу підприємства.
53. Класифікація витрат підприємства.
54. Сутнісна та видова характеристика собівартості виготовленої продукції.
55. Кошторис витрат і калькуляція собівартості продукції.
56. Планування та аналіз собівартості виготовленої продукції.
57. Показники собівартості виготовленої продукції.
58. Калькуляція собівартості перевезень.
59. Процес ціноутворення на підприємстві.

60. Формування тарифів на перевезення вантажів і пасажирів автомобільним транспортом.
61. Характеристика фінансової діяльності підприємства
62. Фінансовий результат діяльності підприємства.
63. Оцінювання фінансового стану підприємства.
64. Інновації та інноваційна діяльність підприємства.
65. Інноваційні процеси на підприємствах автомобільного транспорту.
66. Економічна ефективність нововведень на підприємстві.
67. Пріоритетні напрями розвитку інноваційної діяльності.
68. Інвестиції та інвестиційна діяльність підприємства.
69. Класифікація інвестицій.
70. Планування капітальних вкладень на підприємствах автомобільного транспорту.
71. Економічна ефективність інвестицій та показники економічної ефективності інвестицій.
72. Абсолютна та порівняльна економічна ефективність інвестицій.
73. Врахування фактору часу під час оцінювання економічної ефективності інвестицій.
74. Комерційна ефективність інвестицій.
75. Лізинг як джерело інвестицій на підприємстві.

Рекомендовані джерела інформації

1. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов, І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. Х.: Стиль-Издат, 2017. 632 с.

2. Соколюк, К.Ю. Економіка та планування роботи підприємства: методичні вказівки до виконання практичних робіт для студентів, що навчаються за освітньо – професійною програмою «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» підготовки бакалаврів із галузі знань 27 – «Транспорт» за спеціальністю 275 – «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» / К. Ю. Соколюк, Т. В. Волобуєва; Одеська державна академія будівництва та архітектури. – Одеса: ОДАБА, 2021. 34 с.

3. Соколюк, К.Ю. Економіка та планування роботи підприємства: методичні вказівки до виконання контрольної роботи для студентів, що навчаються за освітньо – професійною програмою «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» підготовки бакалаврів із галузі знань 27 – «Транспорт» за спеціальністю 275 – «Транспортні технології (на

автомобільному транспорті)» / К. Ю. Соколюк, Т. В. Волобуєва; Одеська державна академія будівництва та архітектури. – Одеса: ОДАБА, 2021. 25 с.

4. Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. 208 с.